

— Ուրբանեան թաղապետներն
բուպեան նամ սարկաւագըն Յէջէն
ճումա էրթէսի կիւնիւ Բոմա ճանի-
պինէ կիթաիյի իշիտիմիշ տիր :

— Սուրբ Յակոբ խաթաթանէսի-
նին 1869 սէնէսի մուհասէպէսի եէտ-
տիմիգէ վասլ օրմուշ իսէտէ, եարրն
օպիթաիին խիւլասասընը նէշը իտէ-
տէճէ յիշ : 1869

Ճաշ իւր օրմիւրդիմիւրդ իւր իւր մաս
ճամբադար կիւնիւ Պէյադլունասա Հաս
մադգաց ընկերութիւնուն Հայէ սօգպ-
զընտա 13 նուէրօղը պիւսպընտա
թէճէմիւ իթմիշ օրան ղէվաթըն վէզ
սէլէր քուհանիյէյէ տաիւր պիր իլան
նոմէյի իմկա իթմիշ օրտուգլարը մաւ
լիւս օրմիւր :

Իշպու իլաննամէյի իմկա իթմէք
արգուտունտա պուլաննա սաիւր ղէ-
վաթըն իշպու միտարիւր պընըն 31 ինճի
բազար կիւնիւնէ ղատար սաաթ սա-
պահըն իւշիւնաէն եարը կիճէյէտէք
հէր կիւն աշղօլաճադ օրտպմէքիւր
ընկերութիւն մահալինէ թէշըիֆ իլէ
իմկա իթմէլէրի իլան գըլընըր :

Արդիւրդարիւ Հ. Յովհաննէս Վ. Մարտի-
նի իւր Յայրապետութիւնը :

Ամսոյս 11 ին կիրակի օրը Ս. Յով-
հան Ոսկեբերանի մէջ ճայնաւոր Պա-
տարագի ժամանակ ընթերցուած կոն-
գակին առիթովը նոյն եկեղեցւոյն
մէջ ծագած շփոթը եւ ժողովրդեան
աղաղակը իմ ջղային եւ տկար կազմը-
ւածքիս վրայ այնպիսի սաստիկ ազ-
դեցութիւն մը ունեցած է, որ Սոճըր
խորհուրդը կատարելու անհն բու-
թեան մէջ մոնայով այլայլած եւ գո-
ղալով հազիւ թէ աւանդատունը քաշ-
ւելո՞ւ, եւ հոն աթ ուի մը վրայ նեա-
ւելով հանգստանալու ոյժ ունեցած
եմ. եւ սատ իմ ոյժգին տոնգնայիս
մէջ կերելի թէ քանի մը խօսք ըսած
ըլլամ, որոնք ընթերցուած կիւնդա-
կին Հոռովմայ սրբազան գահուն հա-
ւանութեամբը եղած ըլլալուն Երկ-
բայութիւն մը յայտնած եւ, իմ այժ-
մեան վիճակիս մէջ այն խօսքերուն
չլարդ յիշատակութիւնը չեմ գտներ

մտքիս մէջ :

Արդ Ս. խորհուրդին սկզբնաւո-
թեան ներկայ գտնուող եւ բովանդակ-
ան օրուան մէջ զիս տեսնող անձանց
ողբակցութեան առարկայ ըլլալովս
ամենեւին չէի կարծեր թէ եկեղեցա-
կան հովուի մը անգութ գատողու-
թեանը ենթակայ պիտի ըլլային իմ
ակամայ գործս եւ խօսքս : Բայց այս
կարծեացս մէջ մեծապէս խաբուած
ըլլալս կերեւնայ հետեւեալ պատ-
մութեանս :

Նոյն կիրակի իրիկունը Սնկիւրիոյ
եպիսկոպոս Առաքելեան գերապայ-
ծաւէն առանձին թղթով մը կաթն-
ղիկոսարան կոչուած ըլլալովս, իւր
հրաւիրանացը պատասխանելի ներ-
կայանալով իրեն ժամագրեալ առե-
նը. եւ երբ Առաքելեան գերապայ-
ծաւը առաւօտը պատահածներուն
վրայ խօսելով, իմ պատճառներէս
համոզուիլ չէր ուզէր. եւ տկարու-
թիւնս եւ շփոթութեան սաստկու-
թիւնը ծանրակշռութեան չառնե-
լով զիս կը յանդիմանէր Ս. Պա-
տարագը լրացուցած չըլլալուս եւ
աւանդատան մէջ զուրցած խօսքե-
րուս նկատմամբ, եւ միանգամայն ժո-
ղովրդեան մէջ գայթակղութեան ա-
ռիթ եղած կը կոչէր զիս, յառաջա-
կայութեան անդ քահանայից տմանց
որոնք գերապայծառին բոլորտիքը
իրը գատաւոր կամ վկայ կը կենային,
պատասխանելի իրեն որ, արտիւս վըր-
դովմունքէն չկրցայ եւ Հէլէկրնար Ս.
Պատարագը առաջ տանիլ. եւ այլայ-
լութեանս ժամանակ զուրցած խօս-
քերուս տէր չըլլալով, թերեւս այդ-
պիսի իմաստ ունեցող բան մը բերնեա
կըած ըլլայ : Բայց Առաքելեան գե-
րապայծառը իմ բանիցս ունկնդրիւ-
թիւն չմատուցանելով, եւ շփոթի ժա-
մանակ իմ մարելու ատտիճանի հա-
սած ըլլալուս վրայ ծիծաղելով, ե-
րեք օր միայն եւ այն առանձինն պա-
տարագելու հրաման կուտայ ինձի,
եւ այն երեք օրուան լրանալուն դար-
ձեալ իրեն ներկայանալ կը պատուի-
րէր :

Արդ Առաքելեան գերապայծա-
ռին Տեղապահութեան իշխանութիւ-
նը Մեծմուսլի ձեռք հրատարակ-
ուած յայտարարութեան համեմատ

եթէ աշխարհականներէն եւ եթէ ե-
կեղեցականաց գլխաւոր մասէն օրի-
նաւոր եւ ըստ կանոնի չհամարուելով,
իր անձին վրայ Սնկիւրիոյ եպիսկո-
պոսութեան զատ ուրիշ արժան պատ-
ւութիւն մը չէի կրնար ճաննայ եւ.
եւ ըստ այսմ երեք օրը յրանալէն ե-
տեւ դարձեալ եպիսկոպոսարան ներ-
կայանալու պարտքին ներքեւը ինչալ-
եւ կամ Սնկիւրիոյ եպիսկոպոսէն ե-
կած կախակայման հնազանդելով
պատարագելէ գաղարիւ : Թի՛ղ որ,
նոյն ինքն Առաքելեան գերապայծա-
ռին տեղապահութիւնը օրինաւոր ալ
ըլլար, որովհետեւ ինչպէս իրեն նոյն
աեսութիւններուն մէջ եւ նոյն վկայ-
ներուն առջեւ ծանուցած եմ թէ
Հոռովմայ գեղացւոյն ատենին բողո-
քած եմ յառաջագոյն եւ դարձեալ
կը բողոքեմ իր գնելու պատճուրդ դէմ :

Ըսող այսմ, եկեղեցական կանոնաց
համեմատ, երբեք ինչ պատճառար չան-
թիցը ենթակայ ճըլլալուս վաղահ էի
բողոքովին. բայց եւ այնպէս իմ անձ-
նակաւ քատաստանիս մէջ, խղճիս բե-
ռը չծանրացնելու մտքով՝ տարիքով
հանունացեալէ եւ դիտութեամբ եւ
բարի համբաւով վկայեալ եկեղեցւոյ
պաշտօններուն խորհուրդը եւ Գ-
րոշողութիւնը խնդրեցի, որոնք միտ-
բերան վկայեցին թէ «գատաւոր մը
իշխանութիւն չունի իրմէ վերնագու-
նին բողոքով անձը պատճելու ըստ
կանոնաց եկեղեցւոյ, եւ եթէ պատճե-
լու ըլլայ, անորը եւ ընդունայն է
դրած պատճիք,» եւ ըստ այսմ Սուրբ
խորհուրդը մատակարարութեան չդա-
դարեցայ եւ չպիտորդաւարիմ :

Արդ չեմ ուզեր ենթադրել թէ Ա-
ռաքելեան գերապայծառը միայն իր
կրիցը անալով եւ հակառակութեան
մը ոգւով շարժուած իմ անձիս դէմ,
այդչափ խառն գնացած, եւ ժողո-
վրդեան մէջ նոր վրդովմունք նոր
հակառակութիւն հանելու պատճառ-
տուած ըլլայ, այլ միայն ընդ այս կը
դարմանամ, որ երբ մէկ կողմանէ իմ
Սնկիւր Պատարագը կատարել չկրնալուս
չքննադատելով կմերժէ եւ կծիծաղի ա-
նոր վրայ, միւս կողմանէ Բարձրա-
գոյն Դռան գրած գրոյն մէջ ժողո-
վրդեան Գլխաւորը եւ աղմկակը
ծանրացնելու եւ աւելի եւս յանցա-

ւոր ընելու մտքով կրսէ թէ Պատա-
րագւոր քահանայն գրէթէ մարած
ինկած է եւն. եւն. որ խօսքերուն
մէջ յայտնի ընդգիծութիւն ըլլալը
հարկ չէ թէ հոս բացատրեմ :

Այսպիսի մարտութեան սիրոյն
համար եւ տկար եղբարոյ քայլակ-
ղութեան առիթը վերցնելու մտքով
պարտաւորեցայ հրատարակել այսօր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԷԻԹԷՆԷՎԻԹԷ

Բոմաստա Ումուժի բուհանի
մէջ խտտէ պուլունան բուհանարըն
քեաֆֆէսի թարաֆընտան Բաբա հաղ-
րէթլէրինին եանըլմաղ օլտուղու վաղ
գապետութիւն քէնաի գուրալար
իլէ թաստիգ օլունաճաղը վաղթը եւ-
թիշմիշ տիր : Շիմտի հազըգթթէն
սէօյլէնտիլինէ կէօրէ , իշլէրինտէ խայ-
լիճէ Ալման վէ Թրանսըղ բուհասայի
բուհանիլէ պուլունտուղու հալտէ
հէման իւշ եիւղ էճնէպի բիսղոպու
լարը , մէգթիւր վարդապետութիւնուն
իլաննա գարըը կէլիօրլար : իւլթ-
րամօնթէն ֆըրգասը վէ Բոմանըն բու-
հանի ճէմիլէթլէրի իղթիրապը տէ-
րունտէ պուլունմաղտա վէ քէնտի իւ-
միտլէրինին մահվ օլմապընտան քօր-
գուլօրլար : Կէօրիւնիւր քի , Բաբա
հաղրէթլէրի , փարիս սերբիսղոբոսու
մնսինեօր Տարաղ իլէ սըգ սըգ միւ-
քեապէմէտէ պուլունմաղտա վէ իմրէ-
րալթօր Նաթթօնտուն քէօյիւր բաբա-
սը իշլին վաթիկանտա օլունան արիղ
ու ամիգ տիւշիւնէթլէրի Բոմաստա հէր
քէս թաստիգ իլլէմէքտէ տիր :

— Պու կիւնթիւրտէ հաղրճա գար
եաղմիշ օլտուղութեանն Կ միւնասի-
պէթլէ , օլունալարտան ճէսիւր պուլար
ասըլմըշ տըր քի , մաաղալահ ինսան
պաշընա տիւշտէ եախօտ սայըր պիր
եէրինէ րասթ կէլսէ անինտէ էօլէ պի-
լիր , քէղալիք եօլլարտա օլան պուղ-
լար պաղը եօգուշ մահալլէրտէ այնա
շէլլինտէ օլունալ , ինսան իւղթրինէ
պաստօր պամմաղ հէմէն տիւշիւպ պիր
եէրինի սաղաթլայա պիլիր , պու կիւնթի-
շէլլէրին չարէսինի տիւշիւնէք , վէ
ահա իլի միւմքին մէրթէպէ րահաթ
իթտիրմէք պէլէտիլէ տաիրէլէրինին
պօրճու տուր խան օտա պաշլարընա թէմ

պիհ իտիւպ օլունալարըն պուլարը-
նը գըրտըրմաղ , եօլլարա քէօմիւր
թօղու վէ թալաշ սէօքիւրմէք կիւնթի-
շէլլէր իճրա իթտիրմէլիքի իթիթիլար ,
ալիլ վէ յօճմէղլար էճլլէ գաղալար-
տան կէրի օլունալար , Պէյօղլունուն
պաղը մահալլէրինտէ պիւ կիւնթի-
շէլլէր պաղըլլօր քիսէ տէ , Ստամպօլ
ճիւլարընտա շիմտիլիք էսէրի կէօրիւ-
մէմէքտէ տիր :

— Շէհիր էմանէթի , Պէյօղլուն
տա էսկի Թրանսըղ մէղարըղընտա քեա-
լին Պէլալիթմատա պիր Ումուժի պահ-
ճէ եաթըլմասընա գարթը վէրմիշտիր :

Խաղընտա եաթըլմայա պաշլանա
ճագ տըր :

— Սթանպօլ ինսանէլանէսին
տէ վաղ օլունմաղ իւղրէ թարապու-
լունտ Զարապ վալիսի Ալի ճիղա բա-
շա հաղրէթլէրի թարաֆընտան մէր-
մէրտէն մամուլ իւշ թանէ սանէմ
(արձան) պուլունա կէօնտէրիլմիշ տիր :

Մէգթիւր սանէմէրտէն իքիսի
թարապուլունտա վէ տիկէր իւշիւն-
ճիւ տախի Հոմատա պուլունմուշ
տուր :

— Մէնաթըրի Էմբէրիւր գում-
բանեալ թարաֆընտան , Սիւէլիշ
թարիգի իլէ գումբանեայի մէգթիւր
վաթօրլարընէ կէթիրտիքլէրի էմթա-
ալար իշլին Սուտա իմանընտա պիր
անպար ինչա օլունաճագ տըր :

Մէգթիւր գումբանեանըն վաթօրլա-
րը , քէղա կիրիտ իթիլալընտան պէրու
սէֆայինին ամէտ շիւտինէ աշըգ օ-
լան Սէն — Նիգօրա նամ իմանա տա-
լի օղրայաճագլար տըր :

Էկէրլի մէգթիւր հալատիս թաս-
տիգ օլունուր ինէ , Նիքիւմէթի սէ-
նիլէ թարաֆընտան Սոլտա իմանըն-
տա պիր կէօմիւր եաթըլմաճագ վէ
թիւճճար մաղաղալարը եաթըլմասընա
միւսաատէ օլունաճագ տըր , քի շիւմ-
տիլէ գատար Հանեանըն սահիպ ա-
րաղիլէրի տէսիսէլէրի իլէ մէն օլուն-
տուղու սէօյլէթիլօր :

Կապիլլէ մայօ շիլ իմանլիս դիպիշՅ
— Յիլլէ մալլարալար իմանլիս իմանլիս
— Կապիլլէ փիլիսօփ մալլարալար իմանլիս
— Կապիլլէ փիլիսօփ մալլարալար իմանլիս

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐՈՖԻԹԷ

— Կիւնթիւր 3 փետր
Պու կիւնթիւր պաշ վէրիւք եէնի թէ-
քիլ օլունան վիւքէլայր թագտիմիլէ
Մէպուսան գամարապրտա , հիւքիւ-
մէթ , Նիգամմաճտէ պաղը թէպէտ-
տիւլաթ իճրա օլունմուր իշլին շէրան
խալաղ օլունան արդիպարը խօշմուտ
իտէճէլինի վէ սուլհ ու ասայիլին իալ-
գասընա , մէղհէպին մուհաֆաղասը-
նա վէ սէրպէսիլէթի մէղհէպիլէնին վէ
հուգուգու պէլէտիլէնին իպղասընա
գպարտ վէրտիլինի պէլլան իլլէմիշ
տիր :

— Կիւնթիւր 3 փետր

Տաալի միւտիրի Մ . Պոէրէպըլ
խաթիֆասընը վէրիւք , բրէնա Շարլը
թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր
Միւտիրի միւմայիլէլլին խալէթի հէ-
նուղ թայեին օլունմըշ տըր :

Փարիս 2 փետր

Տօգթօր Լիվինսթօն Գանժէնին (°)
եէրի էհալ իսինտէն էօլտիւրիւլմիշ
տիր :

Ճիւրանա 2 փետր

Իթայիանըն խանէտանը գրալիսի
Ուսթրիանըն արշըտիւգ Լէօթօտուն
վէֆաթը ճիւլէթի իլէ 40 կիւն եաս
թուլմաճագ տըր :

Փարիս 2 փետր

Մարէշալ Բէնեօլթ տը Ուէն Ժան
տ'Միժէլի վէֆաթ իթմիշ տիր : Նի-
գամմաճէնին քեաֆֆէի պէնտլէրի մէ-
պուսանտան 12 գարշը գուրա պու-
լունտուղու հալտէ , 210 գուրա իլէ
գապուլ օլունմուշ տուր :

Սէն Բէթրէսպուրի 3 փետր

Ժուրնալ տը Ուէն Բէթրէսպուրի
նամ րէսմի ղաղթթալար , եէնի աղտած
լոնտան իսթիգրաղըն , Շարլ մէսիլէ-
սինէ վէ եախօտ ամաքիթի Կահանէ-
նին Գարատաղ հուտուտունտա թէ-
րաքիւմ իլլէմէլէրինէ տալիր Նիլէլի
մուաղղամա պէյնիտէ ճէրիլան իտէն
մուխապէրաթա միւթէվաղգըֆ օլ-
տուղու թէվաթուրունու եալանալը
գարտըգտան մօղրա , քեաֆֆէի հիւ-
քիւմէթլէր սուլհ ու սալահըն իպղա-
սընա խահիլլէր օլտուղունու վէ Տէվ-
լէթի Ալիլէնին կէրէք մէնաֆիլ մալ

